GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunī 6 fior., pe trei lunī 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunī 20 fr., pe trei lunī 10 francī.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențī.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorī nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 114. Marțī, Mercurī 27 Maiu (8 Iunie). 1887.

Brașovŭ, 26 Maiu 1887.

In adunarea de Dumineca a alegĕtorilorŭ partidei poporale săsescī din Brașovŭ și comitatŭ, ținută aicī în casa de dare la semnŭ, s'a ventilatŭ idea, că óre bine și consultŭ este ca și în viitorŭ deputații sașī din acestŭ comitatŭ sĕ facă parte din partida opozițiunei moderate maghiare?

Adunarea, nepregătită pentru o asemenea discusiune principiară și sub impresiunea vorbirilorŭ ținute, carī au voitŭ sĕ-i dea mai multŭ unŭ caracterŭ personalŭ, a confirmatŭ atitudinea deputaților sași de aicī, cerêndŭ ca ei sĕ facă parte și în viitorŭ din clubulŭ Apponyiștilorŭ. N'avemŭ nevoie sĕ ne esprimămŭ decâ bună, practică și politică a fostŭ acéstă confirmare. Deocamdată ne mărginimŭ a aduce la cunoscința cetitorilorŭ noștri părerile, ce se esprimă într'unŭ articulŭ alŭ diarului „Sieb. d. Tageblatt“ din Sibiiu cu privire la sentimentele și ideile, de carī suntŭ conduse diferitele partide maghiare în raporturile lorŭ cu naționalitățile.

Inainte de tóte numita fóiă citézá unele asertiunī ale contelui Apponyi. A ḍisŭ adecă într'o adunare electorală șefulŭ opozițiunei moderate, că elŭ și cu partida sa venindŭ la putere vorŭ garanta egalitatea de dreptŭ, libertatea cetățenéscă, individuală și a consciinței. Aceste promisiunī au fostŭ lupte de foile tiszaiste dreptŭ semne, că opozițiunea ar fi dispusă sĕ pacteze cu naționalitățile. „Pester Lloyd“ a și provocatŭ pe Apponyi sĕ desaprobe „alianța“ cu naționalitățile, sĕ dovedéscă că în adevĕrŭ luptă pentru ideea de statŭ maghiară, precum a doveditŭ partida independentă, isgonindŭ din sînulŭ ei pe unulŭ din fruntașii partidei, care a voitŭ sĕ construéscă din ruinele ideei de statŭ maghiarŭ unŭ podŭ între acéstă partidă și între naționalitățī.

„Pester Lloyd“ încheiă apelândŭ din nou la opoziția sĕ se grupeze împrejurulŭ ideei de statŭ maghiarŭ și sĕ evite ori ce legătură cu naționaliștii, căcī orice pactŭ cu aceștia ar fi cu atâtŭ mai condamnabilŭ, cu câtŭ atuncī ar începe propaganda centrifugală, dușmană patriei și nutrită din afară sĕ-șī ridice érăși capulŭ.

In adevĕrŭ, că foile opozițiunei moderate apponyiste „Pesti Naplo“ și „Budapester Tagblatt“, sĕ și grăbiră a declara, că partida lorŭ nicīodată nu va pacta cu vre o partidă naționalistă, ca partidă.

Situațiunea se clarifică — ḍice „Sieb. d. Tageblatt“ — partida guvernamentală nu vrea sĕ pacteze cu naționalitățile, opozițiunea moderată se lapĕdă ca draculŭ de tămâiă de așa ceva, ér partida independentă a doveditŭ, că nu se gândesce la unŭ asemenea lucru, prin desaprobarea demonstrativă a lui Mocsary.

De aicī naționalitățile — adauge „Sieb. d. Tagebl.“ — aflându-se tocmai în ajunulŭ alegerilorŭ, potŭ sĕ tragă conclusiunea necesară: tóte partidele dietale maghiare stau în cestiunea naționalităților pe acelașī terēmŭ, adecă *totala negațiune* a naționalitățilorŭ nemaghiare din Ungaria; tóte suntŭ de părerea, că singurŭ rassa maghiară are dreptulŭ a imprima acestui statŭ caracterulŭ sĕu și că naționalitățile n'au s'aștepte nimicŭ pentru pretențiunile lorŭ naționale.

Mărturisirea acésta, ce trebue sĕ ni-o facemŭ — continuă „S. d. Tgbl.“ — este în adevĕrŭ cumplită... ea nu însemnéză pentru politica statului nicī mai multŭ, nicī mai puținŭ decâtŭ înstrăinarea totală a măiorității cetățenilorŭ de către statŭ, carī în cele din urmă totŭ ei suntŭ temelia statului. *O conlucrare în viața publică de statŭ le este cu neputință naționalitățilorŭ* pe câtŭ timpŭ ele suntŭ tractate prin legī și contra legilorŭ așa ca în ḍiua de aḍī.

După aceste idei, ce le emite fóia națională săsescă din Sibiiu, nu credemŭ că va fi tocmai încântată de dorința ce au manifestat'o alegătorii sasī de aicī, că deputații lorŭ sĕ se alăture și în viitorŭ la opozițiunea apponyistă.

„Sieb. d. Tageblatt“ e convinsŭ că naționalitățile nu mai potŭ conlucra aḍī în viața publică de statŭ cu partidele maghiare. Altă convingere are însĕ fostulŭ deputatŭ Adolf Zay. Dênsulŭ, celŭ din nou candidatŭ, îșī promite așa de multŭ dela „agera“ sa dialectică, încâtŭ speră că mână 'n mână cu d- Apponyi va puté mai ușorŭ asigura esistența națională a Sașilorŭ. Nu'lŭ conturbă nicī declararea lui Apponyi, care a ḍisŭ că dela elŭ și dela partida lui sĕ nu s'aștepte nimenea la mĕsurī escepționale în contra curentelorŭ pornite asupra confesiunilorŭ.

Facă conlocuitorii Sașī cum vorŭ crede ei mai bine. Dér noi sĕ 'nvĕțămŭ și din aceste, că pentru națiunea română nu este scăpare decâtŭ numai în gruparea tuturorŭ Românilorŭ sub stégulŭ partidei naționale române.

Conferința alegĕtorilorŭ români

de partida națională română din cerculŭ electoralŭ Deva. ținută la 4 Iunie 1887.

Vocea convocatorilorŭ nu a sunatŭ în pustiă. Deja la 11 óre s'au înfățișatŭ aprope 200 alegĕtorī, mai cu sémă țĕranii îșī așteptau cu multă pietate, ca sĕ li se spună, după atâtea vorbe amăgitóre și mincinóse, și câteva cuvinte, carī sĕ afle locŭ în inima lorŭ.

Dovadă acesta, că țĕranulŭ românŭ ține cu inimă curată la aleșii sĕi și ascultă cu plăcere ce-i spunŭ ei, carī ii suntŭ mai aprópe.

Sosindŭ representantulŭ poliției, președintele clubu'ui electoralŭ d-lŭ **Ioanŭ Papiu**, într'o vorbire frumósă a arĕtatŭ scopulŭ conferinței, a espusŭ, cum a decursŭ conferința din Sibiiu, a spusŭ care este ințelesulŭ hotărîrei luate de către representanții cercurilorŭ electorale, — a esplicatŭ starea actuală și în specialŭ curiosa dispozițiune legislativă, că într'unŭ statŭ suntŭ două legī electorale, a mai amintitŭ, cum se practică esecutarea legilorŭ și în fine cum cu tóte aceste Românii îșī împlinescŭ datoriile lorŭ față cu tronulŭ și țera și totușī adversarii cuteză a-le face imputărī și a ḍice, că Românii nu arŭ fi patrioțī așa de bunī, ca Maghiarii, pentru că nu împărtășescŭ ideile și tendințele celorŭ ce ocârmuescŭ țera. —

După acestea salutândŭ pe cei întruniți, președintele declară ședința deschisă și invită pe D-lŭ Francisŭ Hossu Longinŭ, ca pe unulŭ, care încă a participatŭ la conferința din Sibiiu, ca sĕ desfășure motivele conclusului luatŭ. —

D-lŭ **Franciscŭ Hossu Longinŭ** pășindŭ înainte, într'o vorbire lungă, ținută într'unŭ limbagiu poporalŭ, a ḍisŭ cam aceste:

Fratī Românī! Cinstițī alegĕtorī! Ațī ințelesŭ din cuvintele prea stimatului nostru președinte, că trimișii alegĕtorilorŭ românī, în conferința electorală, ținută êstŭ anŭ la Sibiiu, cu unanimitate au hotărîtŭ, întocmai ca la 1881 și 1884, *sĕ nu dămŭ votŭ nimĕnui* și peste totŭ ca noi Românii, carī ne ținemŭ de partida națională română: *sĕ nu ne amestecămŭ de locŭ* în luptele electorale.

Mĕ vețī întreba, pentru ce fruntașii Românilorŭ au hotărîtŭ și astădată, ca Românii sĕ nu alegă deputațī pentru dieta din Budapesta? și óre nu ar fi fostŭ mai bine sĕ alegemŭ și noi cei din Ardealŭ ómenī de ai noștri, carī sĕ ne cunóscă durerile, sĕ simță ceea ce simțimŭ noi și carī sĕ aibă curagiulŭ a spune în dietă înaintea lumei, carī suntŭ plângerile Românilorŭ?

La aceste întrebărī, grele și ușóre totodată, s'a rĕspunsŭ totdeuna de câte orī s'au pusŭ ele și cei ce au pusŭ întrebările aceste, audindŭ rĕspunsulŭ și mai cu sémă *pentru ce* s'a rĕspunsŭ așa precum s'a rĕspunsŭ, s'au convinsŭ că altŭ rĕspunsŭ nu a fostŭ și nu este cu putință a se da.

Étă deră, că decă D-Vóstră voițī sĕ aflațī și din rostulŭ meu, pentru ce au hotărîtŭ trimișii alegĕtorilorŭ românī și de astădată, ca noi sĕ nu alegemŭ, nicī sĕ ne amestecămŭ în luptele electorale, — atuncī nu vețī afla nimicŭ nou, căcī causele suntŭ totŭ acele, carī au fostŭ și până aci, prin urmare nicī hotărîrea nu a pututŭ fi alta, decâtŭ ceea ce a fostŭ în cele două rĕndurī.

Cu tóte aceste, póte că se vorŭ fi aflândŭ între D-Vóstră și de aceea, carī nu cunoscŭ pe deplinŭ, *pentru ce anume* este mai *bine* și mai *ințeleptŭ*, ca Românii sĕ se abțină dela votŭ, de aceea la invitarea D-Vóstre, îmī ținŭ de datoriă, ca fostŭ delegatŭ, a vĕ spune, cum pricepŭ eu motivele, ce s'au luatŭ și ce m'au îndemnatŭ și pe mine, ca cu inima curată sĕ primescŭ și eu de alŭ meu aceea hotărîre. —

Frațilorŭ! Ca sĕ vĕ pótă spune cu amĕnuntulŭ motivele hotărîrei nóstre ar trebui, sĕ vĕ fiă altulŭ oratorulŭ și sĕ-lŭ ascultațī, nu óre, ci ḍile întregī și totŭ ar ave ce se vĕ spună. Nu așteptațī decī dela mine de câtŭ numai ceea ce vĕ potŭ spune pe scurtŭ, sêmburele conclusului.

Frațilorŭ! Când 150—160 de fruntașī românī din tóte părțile țĕrii, cu inima palpitândă, cu jertfe și fără sĕ le pese, decă cei puternicī se supĕră orī nu; când lamura neamului nostru, preoțī, advocațī, proprietarī, comercianțī, meseriașī și alțī aleșī ai poporului nostru, a treia óră se adună la Sibiiu și acolo, ḍile întregī, cu cea mai încordată muncă sufletescă, sfătuescŭ, se lumineză unii pe alții, îșī spunŭ necasurile lorŭ de pe unde suntŭ; când în fine, după obositóre sfătuirī, toțī cu-o gură și cu o inimă rostescu cu resoluțiune și a treia oră, că cumpĕnindŭ tóte din firŭ în pĕrŭ, află că nicī astădī Românii nu se potŭ apropia de urna alegerei — atuncī, frațilorŭ, este mai luminatŭ decâtŭ sórele, că Românii în Ardealŭ și în țera ungurescă suntŭ într'o stare politică, încâtŭ rĕulŭ nu se póte curma, decâtŭ, numai, decă cu toții vomŭ pune umĕrŭ la umĕrŭ și vomŭ lupta pe una și aceeașī cale. Amărîtă a fostŭ inima nóstră, că și astă dată a trebuitŭ sĕ hotărîmŭ așa precum am hotărîtŭ, der nu am avutŭ încătrău, nu pentrucă:

Starea nóstră politică dela 1881 și respective dela 1884 întru nimicŭ nu s'a schimbatŭ, decâtŭ a datŭ spre mai rĕu.

Unde pentru Dumneḍeu amŭ puté noi, cei din Transilvania, sĕ intrămŭ în luptele electorale, când într'un comitatŭ atâtŭ de românescŭ, ca și Huniadóra, în cercurile alegĕtóre Românii nu ar puté scóte pe omulŭ lorŭ, deórece legea electorală așa e făcută și așa se aplică de către organele respective, încâtŭ tótă truda nóstră ar fi zadarnică. Mai vêrtos însé, aleșii Românilorŭ, au pflatŭ cu cale, a hotărî abstinerea nóstră dela votŭ aentrucă:

După cum scimŭ cu toții, uniunea Ardealului cu țera ungurésca s'a făcutŭ fără voia Românilorŭ, încâtŭ noi nu amŭ fostŭ representațī după numĕrŭ și egalitate în dieta, care a pronunciat'o. Pentru aceea noi Românii și astădī ținemŭ, că până ce Ardélulŭ nu va recâștiga autonomia sa, noi Românii nu putemŭ sĕ cunóscemŭ ca fapte ale nóstre, hotărîrile ce s'au luatŭ fără de noi

A vĕ espune pe largŭ ce însemnătate are autonomia Ardelului pentru toțī locuitorii din țeră și în specialŭ pentru noi Românii, ar răpi pré multŭ timpŭ, — apoi acesta s'a desbătutŭ anī întregī și de către cei mai luminațī bărbațī. Decī noi nu avemŭ decâtŭ sĕ primimŭ ceea ce ḍicŭ aleșii noștri că e bine carī ḍicŭ că autonomia Transilvaniei este pentru noi *conditio sine qua non*.

Amŭ declaratŭ susŭ și tare, că noi ținemŭ și mai departe la autonomia Transilvaniei și ne vomŭ nisui a-o recâștiga.

Aleșii alegĕtorilorŭ românī în conferența lorŭ electorală au mai decisŭ și apĕrarea limbei române, apĕrarea autonomia bisericelorŭ, respectarea egalei îndreptățirī și a dreptului fiă-cărui cetățenŭ. A declaratŭ în fine, că partida nóstră va lupta contra maghiarisărei forțate, facă-se ea pe orī ce cale.

După aceste oratorulŭ a esplicatŭ programulŭ partidei naționale române din punctŭ în punctŭ, arĕtândŭ motivele fiă-cărui punctŭ.

A arĕtatŭ mai departe neajunsurile, nedreptățile și abusurile administrațiunei; trista stare financiară și economică, nesiguranța și ridiculositățile dăunóse și pĕcătóse ale justiției și cum ocârmuitorii de astăḍī au înmulțitŭ sarcinele publice.

A amintitŭ de presiunile și de seducerile, ispitele, dela alegerī, corupțiunea publică și cum rĕuvoitorii noștri au scornitŭ vestea, că țĕranii românī nu mai ascultă de inteligința română și alte asemenea.

In fine oratorulŭ arată, că conferința din Sibiiu, afară de conclusulŭ arĕtatŭ și afară de aceea, că și pentru cei din țéra ungurésca, în parte, a decisŭ passivitate, a mai hotărîtŭ a trimite o deputațiune la înaltulŭ tronŭ și a se face unŭ nou memorialŭ, care sĕ se publice, ca celŭ dela 1881, ca sĕ vĕdă lumea cea mare, că minciunī și scorniturī rĕuvoitóre suntŭ și au fostŭ tóte, câte dușmanii Românilorŭ au scornitŭ despre noi în lumea largă.

Conferința de astăḍī — încheiă oratorulŭ — încă este unŭ semnŭ învederatŭ, că țĕranulŭ românŭ vine cu tótă inima sĕ asculte pe cei ce suntŭ carne din carnea lui și sânge din sângele lui, că ei și de aci înainte vorŭ grăbi la aleșii lorŭ și vorŭ ține cu scumpĕtate ce toțī împreună vomŭ hotărî. Așa sĕ fiă!

După acéstă vorbire, adese întreruptă de viue aprobări, d-lŭ Dr. *Lazarŭ Petco* arĕtândŭ şi elŭ alte părţî neatinse din motivele conclusului, şi accentuândŭ, că Românii cu tóte persecuţiunile şi nedreptăţile ce au îndurată nicî unŭ momentŭ nu au eşitŭ din cadrulŭ legilorŭ, ci totdeuna, deşi póte cu multă durere sufletéscă şi cu marî jertfe, dér cu inima curată şî-au împlinitŭ şi-şî vorŭ împlini datoriele lorŭ către Tronŭ şi ţéră,.. a propusŭ ca conferenţa sĕ priméscă de a sa resoluţiunea conferinţei din Sibiiu — şi în fine sĕ se voteze mulţămită delegaţilorŭ, carî au participatŭ la acea conferinţă. Conferenţa a primitŭ acéstă propunere cu viue aclamărî de „primimŭ" şi »sĕ trăiască«.

A luatŭ apoi cuvêntulŭ părintele *George Ghila* din Chirgiţŭ şi a propusŭ mulţămire celorŭ ce se îngrijescŭ de causele nóstre naţionale, ér părintele *George Nicóră* din Deva a rugatŭ pe alegĕtorii ţĕranî, sĕ nu se intimideze nicî sĕ se lase a fi înşelaţi de corumpĕtorii fără sufletŭ.

Cei de faţă, c'unŭ glasŭ au promisŭ a face întocmai.

După aceste *preşedintele* esplicândŭ încă odată urmările triste ale corupţiunei, apoi accentuândŭ, că folosirea dreptului de alegere este liberă după lege, şi mulţămindŭ celorŭ de faţă, că au venitŭ în aşa numĕrŭ frumosŭ, declară conferinţa închisă.

Primariulŭ ca esmisŭ din partea poliţiei şî a esprimatŭ bucuria, că conferinţa a decursŭ în cea mai esemplară linisce şi ordine. Ca de încheiere am sĕ vĕ mai comunicŭ, că după conferinţă au mai sositŭ şi alţî alegĕtorî de peste Mureşŭ, carî însĕ au întârdiatŭ, din causa inundărei, dér carî asemenea au declaratŭ, că primescŭ cele hotărîte în conferenţă.

Apelulŭ comitetului centralŭ, după cum am aflatŭ, a fostŭ afişatŭ atâtŭ în Orăştia câtŭ şi în Huniadóra şi anumitŭ cu ocasiunea tĕrgului de ţéră. In Deva apelulŭ s'a afişatŭ în dina conferinţei pe tóte stradele principale

Aşa a decursŭ conferinţa nóstră. — Incâtŭ alegĕtorii noştri vorŭ ţiné parola dată, vomŭ vede după alegerî. *Corespondentele.*

SCIRILE DILEI.

Din Băcău se telegrafiază „Voinţei Naţionale", că *patrula română* dela *Uzun*, la frontiera austro-ungară, *a arestatŭ mai mulţî Ungurî*, carî voiau sĕ trécă cu orî-ce preţŭ dincolo. Se dice că s'ar fi trasŭ şi o lovitură de puşcă asupra lorŭ.

—x—

D. dr. *Babeşŭ* a depusŭ jurămentulŭ ca titularŭ alŭ catedrei ce i s'a încredinţatŭ la facultatea de medicină din Bucurescî. D-sa a plecatŭ sĕ facă unŭ ocolŭ sciinţificŭ prin Viena, Heidelberg şi Parisŭ.

—x—

In *Viena* s'a desvĕlitŭ la 31 Maiu n., în presenţa împĕratului, a prinţului de corónă, a patru arhiducî şi a demnitarilorŭ imperiului şi ai bisericei. statua poetului Haydn.

—x—

Joia trecută nóptea o cétă de Ungurî cutrierară în larmă şi strigăte asurditóre stradele *Czegledului*. Aceştia împrăştiară în diferite părţî scrisorî, în carî ameninţă pe Evrei cu isgonire şi cu incendiu. De asemenea şi pe păreţî au afişatŭ placate ameninţătóre contra Evreilorŭ. Făptuitorii suntŭ urmăriţî.

—x—

»Indépendance Roumaine« comunică: D lŭ inginerŭ Iuliu Popper a ţinutŭ în dina de 5 Martie trecutŭ o conferenţă la institutulŭ geograficŭ argentin asupra teritorului *Americei de-Sudŭ*, aşa de puţin exploratŭ până adî şi care e specialŭ cunoscutŭ sub numele de Ţera Focului. Neobositulŭ exploratorŭ a datŭ detalii de celŭ mai mare interesŭ asupra vastelorŭ regiunî ale teritorului argentinŭ şi a expusŭ în trăsurî frumose descrierea acelei ţĕrî depărtate. D-lŭ Popper a descoperitŭ unŭ lanţŭ lungŭ de munţî, pe carî i-a botezatŭ „Carmen Sylva."

—x—

Paguba pricinuită prin *inundare* în comitatele *Aradŭ*, *Torontalŭ* şi *Caraşŭ-Severinŭ* în edificii, sĕmĕnăturî ş. a. se socotesce peste 3 milióne fl. Inundate au fostŭ aprópe 50,000 jugĕre sĕmĕnate

—x—

Posturile de medicî cercualî în comitatulŭ *Huniadórei*, din causă că fiindŭ rĕu plătite nu se găséu medicî. au fostŭ reduse dela 23 la 17 şi lefurile s'au sporitŭ dela 300 fl. la 450 fl. până la 600 fl. Tot-odată s'a hotărîtŭ în adunarea comitatensă, ca pentru întemeiarea fondului de pensiune pentru notarî sĕ plătéscă comunele timpŭ de 10 anî câte 4000 fl. anualŭ. — Sĕrmană muncă românéscă, cum se sciu chivernisi »patrioţii" din ródele ei!

—x—

La *maturitatea* scripturală dela gimnasiulŭ gr. or. din *Suceava*, dice »Revista Politică", care s'a începutŭ Lunî în 23 Mai st. v. şi a duratŭ până Sâmbătă în 28 Mai, s'au supusŭ 22 de studenţî internî şi anume: 15 Românî, 3 Judei, 2 Germanî şi 2 Polonî şi 20 studenţî esternî, dintre carî: 9 Românî, 8 Judei, şi 3 Germanî; peste totŭ 42. La maturitatea scripturală dela gimnasiulŭ c. r. din *Rădăuţî*, care asemenea s'a începutŭ la 23 Maiu, s'au supusŭ 18 stud. internî, dintre carî 8 Românî, 5 Germanî, 2 Polonî, 2 Judei şi 1 Ruteanŭ, şi 21 esternî, dintre carî: 15 Judei, 3 Românî 2 Polonî şi 1 Germanŭ; peste totŭ: 39 de inşî.

—x—

Ministrulŭ comunicaţiunei a prolungitŭ încă pe unŭ anŭ concesiunea dată lui Gustav Thalmann şi soţî spre a face lucrările pregătitóre pentru construirea unei *căi ferate vicinale* dela *Vinţulŭ de josŭ* prin *Sebeşŭ-Mercurea Sĕlişte-Sibiiu* la *Reşinarî* şi dela *Sibiiu* prin *Şelimber* la *Cisnădiă*.

—x—

Societatea sciinţifică literară *Junimea Română* din Bucurescî a serbatŭ Joi, 21 Maiu, în sala Ateneului a decea aniversare. După discursulŭ de deschidere alŭ D-lui Stefan V. Nanu, preşedintele societăţei, şi după conferinţa D-lui Constantin Lupu despre evoluţionismŭ aplicatŭ în pedagogiă, câţî-va elevî şi eleve distinşî dela şcólele primare au recitatŭ câte o poesiă, după care s'a trecutŭ la distribuirea premielorŭ. O bandă de musică militară a cântatŭ mai multe bucăţî naţionale; corulŭ D-lui Bărcănescu a intonatŭ unŭ imnŭ naţionalŭ.

—x—

Adunarea alegĕtorilor Saşî din Ţéra Bârsei.

Dumineca după amedî alegĕtorii partidei poporale săsescî din Ţera Bârsei s'au întrunitŭ în mare numĕrŭ în casa de dare la semnŭ. Adunarea a deschis'o preşedintele comitetului partidei Iosef W. *Filtsch*, printr'o vorbire, în care aminti despre creaţiunile dietei espirate. Reforma camerei magnaţilorŭ a mai adausŭ la acéstă instituţiune feudală-aristocratică a evului mediu şi plutocraţia, şi prin introducerea dreptului de numire s'a datŭ guvernului o influinţă ce nu i se cuvine. Prin prelungirea duratei mandatului de deputatŭ dela 3 la 5 anî s'au scurtatŭ în modŭ esenţialŭ drepturile poporului. Prin noua lege municipală şi comunală s'a înlocuitŭ autonomia cu arbitriulŭ fişpanilorŭ, carî nu suntŭ responsabilî. A mai amintitŭ de alte rele, precum de rĕsboiulŭ vamalŭ cu România, care a adusŭ la mare nevoiă pe industriaşii braşovenî. Pentru interesele poporului săsescŭ nu s'a făcutŭ nimicŭ, gravaminele lui află urechî surde şi ele continuă a esista şi a se înmulţi. Salutândŭ pe alegĕtorî, invită apoi pe foştii deputaţî dietalî a-şî face darea de sémă.

După acésta preşedintele invită mai întâiu pe deputatulŭ Dr. *I. Kaiser* sĕ-şî facă darea de sémă.

Dr. Kaiser nu fără óre-care sfială îşî începe raportulŭ sĕu, căcî se teme că activitatea sa póte nu a corĕspunsŭ pe deplinŭ aşteptărilorŭ. A făcutŭ însĕ totŭ ce a pututŭ. Atingêndŭ lucrările principale ale dietei trecute vorbesce mai întâiu de financele statului. Arată că guvernului nu i-a succesŭ a restabili echilibrulŭ şi critică aspru „scandalósa administrare" a financelorŭ statului. Câtŭ pentru lucrările legislatorice accentuéză că s'a reformatŭ camera magnaţilorŭ în sensulŭ indicatŭ de preşedinte, apoi legea municipală restringêndu-se şi mai multŭ autonomia municipielorŭ şi dându-se fişpanilorŭ putere discreţionară. S'a mai ocupatŭ dieta trecută de pactulŭ cu Austria — deputaţii saşî au votatŭ pentru pactŭ A observatŭ însĕ d-lŭ deputatŭ, că de astădată negociările pentru pactŭ au întêmpinatŭ multŭ mai puţinŭ interesŭ în dietă decâtŭ acum 10 anî, unele proiecte au fostŭ discutate şi primite în câteva óre, pe când altădată se desbăteau dile întregî.

In totalŭ resultatulŭ periodei trecute dietale nu este nicî decum îmbucurătorŭ şi înainte de tóte guvernulŭ e responsabilŭ de acésta. In Ungaria nu partida dela putere influinţéză guvernulŭ, ci din contră guvernulŭ face presiune şi-şî impune voinţa partidei, căcî ce mai mulţî membrii ai sĕi se alegŭ din graţia lui Tisza. „Liberală« este numai numele partidei, în realitate însĕ ea urmăresce o direcţiune reacţionară. (aplause) Cu pretinsa ideeă de statŭ ungurescŭ" se facŭ cele mai marî abusurî. Dr. Kaiser recunósce Maghiarilorŭ rolulŭ de conducĕtorî în acestŭ statŭ, dér ei voiescŭ sĕ facă dintr'unŭ statŭ unitarŭ maghiarŭ, voiescŭ ca limba maghiară sĕ nu fiă numai limba administraţiunei statului, ci limba întregei societăţî. Astfelŭ statulŭ ridică scóle de statŭ cu limba maghiară şi în acele ţinuturî unde esistă scóle de aceste bune confesionale, guvernulŭ stăruiesce ca limba maghiară s'ajungă a fi a doua limbă de propunere pe lângă limba maternă. Prin acte legislatorice Ungurii nisuescŭ afară de acésta a anula disposiţiunile legei de naţionalitate.

Nu suntŭ semne, că se vorŭ schimba lucrurile, de aceea şi atitudinea Sasilorŭ va rĕmâné în viitorŭ neschimbată, oposiţională. E datoria guvernului sĕ delăture abusurile şi sĕ creeze Saşilorŭ o esistenţă culturală şi naţională démnă de omenire. Nimenî sĕ nu aştepte însĕ — dice Dr. Kaiser — dela Saşî sĕ se supună necondiţionatŭ forţei. Câtŭ pentru atitudinea viitóre a deputaţilorŭ, ei vorŭ stărui sĕ se facă economii în finance, sĕ se rĕdice puterea de contribuire, sĕ se încheiă convenţiunea comercială cu România ş. a. în tóte celelalte cestiunî ei vorŭ lucra în sensulŭ programei săsescî.

După dep. Dr. Kaiser, a luatŭ cuvêntulŭ deputatulŭ *Traugott Teutsch*: Densulŭ nu póte vorbi de acţiunî parlamentare, de triumfurî oratorice, a observatŭ şi a esaminatŭ atâtŭ persóne câtŭ şi împrejurărî în dieta trecută şi va comunica adunărei impresiunile sale mai alesŭ cu privire la posiţiunea şi atitudinea Saşilorŭ în dietă. Adunarea e póte de părere că rădimarea, respective intrarea deputaţilorŭ saşî în partida oposiţiunei moderate maghiare n'are pentru Saşî nimicŭ prejudiţiosŭ, ba că este pentru ei chiar favorabilŭ. Şi dênsulŭ a fost de părerea acésta, ce era scrisă pe stégulŭ Saşilorŭ braşovenî, ţinea la ea cu sinceritatea omului neinteresatŭ şi neambiţionatŭ. Dér când a vĕdutŭ că aceeaşî partidă moderată oposiţională, dela care era în dreptŭ s'aştepte celŭ puţinŭ óre care echitate, în schimbulŭ ajutorului datŭ ei de deputaţii saşî contra guvernului; când a vĕdutŭ că corifeii acelei partide, Apponyi şi Szilagyi, au denegatŭ în dietă naţionalităţilorŭ dreptulŭ de esistenţă individuală, cerêndŭ unitatea culturală maghiară«; când a auditŭ pe Szilaghi dicêndŭ că trebue sĕ se taie şi mai multŭ aripele naţionalităţilorŭ, atuncî s'a ruşinatŭ de posiţiunea ce o ocupau deputaţii saşî ai Braşovului în clubulŭ acelei partide şi s'a alăturatŭ la soţii sĕi deputaţî saşî din Sibiiu, carî n'aparţineau nicî unei partide maghiare. Nu se unesce cu sĕmţulŭ de demnitate bărbătéscă a deputaţilorŭ saşî sĕ mai stea în aceea partidă Apponystă, care adî mai multŭ este în apunere, decâtŭ în progresare şi care împreună cu stânga estremă e cea mai mare duşmană a naţionalităţilorŭ. Sĕ nu i se dică, că desvoltă o sentimentalitate nediplomatică, căcî până acum Saşii din aceea atitudine numai pagubă au avutŭ, la care se adauge acum şi batjocura.

Dep. Teutsch e de părere, că lucrulŭ celŭ mai cu minte pentru deputaţii partidei naţionale săsescî din dietă este sĕ ocupe o posiţiune independentă în dietă cu toţii la olaltă eşindŭ cei 4 din oposiţiunea moderată şi alăturându-se la ceilalţî 8. Astfelŭ mergêndŭ în unire vorŭ fi şi mai multŭ respectaţî. Mai departe deputaţii saşî sĕ voteze cu partidele maghiare numai în cestiunile unde sĕ tractéză de apĕrarea ţĕrei seu de încunjurarea vr'unui rĕu ce ameninţă ţera întrégă, în tóte celelalte cestiunî deputaţii saşî naţionalî sĕ se abţină din principiu de orî ce alăturare seu conlucrare cu partidele maghiare din dietă. Vorbitorulŭ apeléză apoi la *consciinţa istorică* a poporuluĭ săsescŭ, care l'a susţinutŭ şi-lŭ susţine până în dina de adî şi la care de n'ar mai ţiné, i s'ar tăia puterea arterelorŭ, şi termină cu declararea, că nu va mai primi nicî unŭ mandatŭ pentru dietă.

După acestŭ discursŭ, care a produsŭ sensaţiune între auditorî, şi-a făcutŭ darea de sémă deputatulŭ *Adolf Zay*. A vorbitŭ aprópe două óre, criticândŭ de-arândulŭ activitatea ministerielorŭ unguresci în periodulŭ trecutŭ dietalŭ; a vorbitŭ mai multŭ de legea glótelorŭ, apoi de reforma camerei magnaţilorŭ, a legei municipale, a prelungirei mandatului dietalŭ şi de financele şi politica economică a statului, găsindŭ că pretutindenî naţionalităţile nemaghiare au fostŭ asuprite şi păgubite. Arată mai departe stăruinţele sale în sinulŭ partidei moderate oposiţionale, ca sĕ se modifice disposiţiunile rele ale diferitelorŭ proiecte de lege. Asupra unorŭ momente interesante ale acestui discursŭ vomŭ mai reveni, după ce va fi publicatŭ în gazeta germană din locŭ.

La încheiere dep. *Zay* a rĕspunsŭ colegului sĕu Teutsch c'unŭ aspru sarcasmŭ îndreptatŭ contra *persónei* acestuia. A disŭ că Fr. Teutsch a statŭ isolatŭ, n'a făcutŭ cunoscinţa nicî unui membru din partida Apponyistă, n'a încercatŭ sĕ lumineze, sĕ convingă pe nicî unulŭ, deşteptândŭ simpatii pentru dorinţele Saşilorŭ. Altfelŭ a făcutŭ densulŭ (Zay); elŭ n'a căutatŭ activitate în neactivitate, mulţumindu-se a face politică la câte unŭ păharŭ de bere cu omenî bĕtrânî, ci a luptatŭ în clubŭ şi în comisiunî mânuindu-şî cu succesŭ »sabia ascuţită.« Aşa la 1882 şi 1883 în comisiunea pentru instrucţiune a contribuitŭ la căderea proiectului primŭ pentru şcólele medie ş. a. Apponyiştii nu suntŭ aşa de grozavî duşmanî ai naţionalităţilorŭ cum dice dep. Teutsch, care nu e omŭ politicŭ, deşi admite că are curate intenţiunî pentru poporulŭ săsescŭ. Misiunea istorică a Saşilorŭ nu-i consiliă sĕ fiă pasivî, ci sĕ se alipéscă cu credinţă, cum face dênsulŭ, la statŭ şi sĕ stăruie din tóte puterile la reforme. Sĕ nu îngenunchiămŭ dinaintea puterei, ci sĕ păşimŭ înaintea inimicului umĕrŭ la umĕrŭ. Dênsulŭ, Zay îşî manuéză „sabia ascuţită" şi se acopere cu »pavéza programei naţionale săsescî." Apeléză în fine la adunare sĕ alégă între politica sa şi politica d-lui Teutsch.

Deputatulŭ *Teutsch* vrêndŭ a se apĕra, se folosesce de unele cuvinte puţinŭ parlamentare dicêndŭ că respinge cu „indignare" acusările d-lui Zay, că ceea ce a disŭ elŭ nu este de câtŭ o »sofistică rafinată" menită a seduce pe alegĕtorî ş. a.

Aicî vorbitorulŭ fu întreruptŭ de preşedinte, care îlŭ admonià sĕ-şî alégă espresiunile şi în urmă, adunarea

dândŭ semne de displăcere ilŭ retrase. Dr. *Fabritius* a căutatŭ se mulcoméscă spiritele agitate propunêndŭ sĕ li se voteze încredere foştilorŭ deputaţĭ. Se primesce cu hoch!

Advocatulŭ *Schnell* arătă apoi, că atitudinea deputaţilorŭ saşĭ din comitatulŭ Braşovŭ, corespunde programei şi că ei au intratŭ in partida Apponyistă cu învoirea comitetului centralŭ alŭ partidei, în fine laudă darea de sémă a deputat. Zay şi cere a se trece la ordinea dilei. (Se primesce cu vie aprobărĭ.)

Deputatulŭ *Imrich* protesteză în contra învinuirilorŭ deputatului Teutsch. Elŭ are cunoscinţa curată deşi a fostŭ in partida oposiţiei moderate. Săgeta veninósă a colegului sĕu Teutsch sĕ întorce asupra lui însuşĭ căcĭ elŭ a fostŭ, care a refusatŭ a vota contra creditului de 20 milióne din bugetulŭ dela 1887, combătutŭ de toţĭ colegii sĕ-i sasĭ. (Aprobărĭ).

Preşedintele *Filtsch* declarândŭ neplăcutulŭ incidentŭ închisŭ, arată că neschimbându-se situaţiunea politică, comitetulŭ centralŭ alŭ partidei a decisŭ sĕ nu se schimbe nicĭ programulŭ partidei şi nicĭ atitudinea alegĕtorilorŭ la alegerile dietale. In acestŭ sensŭ s'a datŭ şi apelulŭ. Dér fiindŭ că într'unŭ periodŭ dietalŭ de 5 anĭ lucrurile se potŭ schimba, chiar şi delegaţii aleşĭ până la contrastŭ cu alegĕtorii, comitetulŭ propune resoluţiunea: »Deputaţii dietalĭ ai partidei poporale germane-săsescĭ din Ţera Bârsei se obligă sĕ dea pe viitorŭ raportŭ adunărei alegĕtorilorŭ ce o va convoca preşedintele la finele fiecărei sesiunĭ dietale.« — Pentru resoluţiune vorbì şi Iosef *Dück*. Resoluţiunea fù primită.

Trecêndu-se la stabilirea candidaţilorŭ, preşedintele dice că comitetulŭ a găsitŭ cu cale sĕ nu pună candidatŭ în cerculŭ de josŭ (alŭ Săcelelorŭ) şi acésta din motive temeinice, ci numai în celelalte trei cercurĭ ale comitatului Braşovŭ. Fură candidaţĭ pe basa programei partidei poporale săsescĭ: in cercul I orăşenescŭ Adolf *Zay*, în cerculŭ II orăşenescŭ Dr. Iohann *Kaiser*, în cerculŭ III de afară preotulŭ Iohann *Imrich*. Candidările fură primite cu strigăle de „sĕ trăiéscă".

Aci observămŭ, că cei doi dintêiu suntŭ foştii deputaţĭ, ér celŭ din urmă e candidatŭ în loculŭ fostului deputatŭ Traugott Teutsch. Cu acestea ordinea dilei fiindŭ terminată, preşedintele, după ce invită pe alegĕtorĭ sĕ şĭ facă datoria la alegerĭ, încheià adunarea.

Impilările poporului din comitatulŭ Cluşiului.

Din Câmpiă, Maiu 1887.

Stim. D-le Redactorŭ! Impilările poporului nu mai au marginĭ. I se răpesce ţĕranului bucătura din gură şi pânea din mâna copiilorŭ, iţĭ iau ródele muncei tale şi moşia strămoşéscă şi nu te poţĭ apĕra în contra acestorŭ impilătorĭ, pentru că impilările se facŭ în *numele legei*.

Voiu enumĕra numai câteva casurĭ:

La începutulŭ anului acestuia comunele nóstre au primitŭ »porunca« sĕ plătéscă prenumeraţiune pentru o fóiă ungurésca din Cluşiu câte 4 fl. pe anŭ, pentru o altă fóiă unguréscă, numită »Budapesti Magyar-kozigazgatás« câte 8 fl. pe anŭ. Fóia din urmă după câtŭ sciu e redactată de unŭ Evreu. Amêndouĕ foile acestea suntŭ scrise unguresce şi în ele se apĕră interese ungurescĭ; la noi însĕ Ungurĭ nu se află decâtŭ abia icĭ, colea câte 2—3 familii. Poporaţiunea se póte dice că e esclusivŭ română, ér Românii nu sciu unguresce. Cu ce scopŭ, cu ce dreptŭ s'a impusu déră Românilorŭ prenumĕrarea acestorŭ foi?

Altŭ casŭ Ungurii şĭ-au înfiinţatŭ o bancă în Budapesta numită: „Kisseb birtokosok földhitel intézete.« Comunele nóstre românescĭ încă au fostŭ silite sĕ se facă acţionare la acéstă bancă unele cu 200, altele cu 300 fl. v. a. Acţiunile însĕ nu s'au datŭ comunelorŭ, carĭ au plătitŭ sumele şi carĭ suntŭ adevĕratele lorŭ proprietare, ci s'au datŭ comitatelorŭ, în fruntea cărora stau lipiturile guvernului: fişpanii şi viceşpanii, şi prin urmare acestora li s'a datŭ dreptulŭ sĕ dispună peste interesele capitalelorŭ plătite de comune. Va sĕ dică, décă comunele românescĭ arŭ vré sĕ ajutore cu aceste interese ale proprietăţii lorŭ scóla, ori biserica românéscă, acésta n'o potŭ face, pentru că nu ele dispunŭ peste averea lorŭ, ci comitatele, stăpânite de satrapii guvernului.

Incă unŭ casŭ. Se simţea la noi fórte mare lipsă de drumurĭ bătute cu pétră, pentru că multe drumurĭ din Câmpiă nu s'au mai reparatŭ de pe timpulŭ absolutismului chiar de locŭ, ér guvernulŭ unguerescŭ 'a ignoratŭ cu totulŭ interesele poporului din Câmpiă, fiindŭ-că Câmpia este românéscă. Lĭ-a venitŭ însĕ poftă aristocraţilorŭ ungurĭ sĕ-şĭ facă drumŭ de fierŭ, pentru ca sĕ-şĭ pótă transporta bucatele la Peşta şi 'n alte părţĭ, dér n'aveau banĭ. Au aflatŭ ei însĕ calea prin care sĕ-şĭ pótă face drumŭ de fierŭ şi cu banĭ mai puţinĭ, căcĭ punêndu-şĭ aparatulŭ în mişcare, au angagiatŭ pe poporŭ sĕ se facă acţionarĭ, avêndŭ sĕ plătéscă în decursŭ de 10 anĭ unii câte 10 cr., alţii câte 20 şi alţii chiar câte 30 cr. după florenulŭ de dare. In modulŭ acesta lucrarea la drumulŭ de ferŭ Mureşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa s'a începutŭ deja şi nu peste multŭ boeraşii noştri se vorŭ puté preâmbla dela unulŭ la altulŭ cu trenulŭ. Poporului însĕ de sigurŭ nu-i va veni voiă sĕ se preâmble, ér bucate nu va avé sĕ transporte. Pe a cui sémă se face déră trenulŭ acesta? — Pe a domnilorŭ. Cu ai cui banĭ? — Cu ai poporului. O comună bagă în acţiunile călei ferate câte 2—6000 fl. v. a. Enorme capitale suntŭ acestea pentru noi, dér întrebuinţarea dobêndei după aceste capitale nu se arată semne sĕ rĕmână în libera voinţă a proprietarilorŭ, căcĭ pe acţiunĭ a pusŭ deja mâna vicecomitele, ér acesta le-a transpusŭ la Cluşiu. Cu ce scopŭ? Cu ce dreptŭ? — Scopulŭ ilŭ înţelegemŭ, căcĭ acesta nu póte fi altulŭ, decâtŭ unguerescŭ, der despre dreptŭ în casulŭ de faţă nicĭ vorbă nu póte fi.

Despre alte multe şi nenumĕrate batjocurirĭ de soiulŭ acesta dĕu mĭ-e greţă sĕ mai vorbescŭ. Altŭ mijlocŭ de impilare pentru poporŭ suntŭ comisiunile. Nicĭ órdele barbare din evulŭ mediu nu năvăleau cu mai mare furiă asupra poporului, decâtŭ cum năvălescŭ astădĭ totŭ feliulŭ de comisiunĭ stingĕtóre de avere.

Pentru dare, de esemplŭ, după ce aceea se scóte cu multe chinurĭ şi esecuţiunĭ de pe poporŭ, totŭ la 2—3 anĭ se trimite pre comune unŭ aşa disŭ lichidatorŭ. Comunei 'i se impune sĕ-lŭ provédă pe acesta cu cartierŭ, mâncă, bea şi se veselesce în comună câte 3—4—5 lunĭ de dile, în care timpŭ primesce dela perceptoratŭ în contulŭ comunei unŭ diurnŭ de 2 fl. 50 cr. orĭ 3 fl. pe di. Perceptoratulŭ îşĭ scóte spesele acestea dela comună adese-orĭ prin esecuţiune. Lichidatorulŭ, pentru a da dovedĭ că a fostŭ vrednicŭ de plata ce a tras'o, încurcă trebile, caută nodŭ în papură şi în contulŭ contribuţiunei aruncă nóuĕ datorii asupra comunei, carĭ érăşĭ se scotŭ prin esecuţiunĭ, curăţă din oficii pe colectorĭ, mai alesŭ décă aceştia au fostŭ Românĭ, şi adese-orĭ ii aruncă chiar şi prin temniţe. Temniţele acestea, în carĭ adese-orĭ işĭ perdŭ dilele vieţei Românĭ nevinovaţĭ, suntŭ făcute pe banii poporului şi totŭ cu repartiţiune pe poporŭ se şi susţinŭ, şi cu repartiţiune pe poporŭ se susţinŭ şi pandurii solgăbirĕului.

Dreptulŭ regalŭ (de căcĭmăritŭ) trei-lunarŭ alŭ comunelorŭ aducea pentru comună venitŭ de 100, 200, în alte locurĭ chiar şi de trei sĕu mai multe sute florenĭ. Astă dĭ însĕ şi acestŭ dreptŭ s'a redusŭ dela 3 lunĭ numai la 45 dile, er licitarea cărcĭmăritului pe aceste 45 dile se face în presenţa solgăbireului, care érăşĭ trage pentru acésta diurnă dela comună.

Aşa-şĭ petrece omulŭ din „fericita" Ungariă dilele vieţei sale, ér după ce móre, de cumva au rĕmasŭ după elŭ nisce copii minorenĭ cu ceva avere, numai decâtŭ ese în faţa locului unŭ oficialŭ dela sedria orfanală ca sĕ inventeze, altulŭ ca sĕ pertracteze, diurna le este de 2—3 fl. pe di, şi acéstă diurnă se plătesce din ereditatea minorenilorŭ şi totŭ din a minorenilorŭ se plătescŭ şi competinţe grase la notarulŭ publicŭ din Cluşiu. Astfeliu se preface în nimica ereditatea copiilorŭ, astfeliu se nimicescŭ moşiile ómenilorŭ, cresce proletariatulŭ şi se sporescŭ emigraţiunile.

Mişcarea electorală.

In cerculŭ *Csakvar* şi *Patka* fostulŭ deputatŭ George Kegl şĭ-a făcutŭ darea sa de sémă. Intre altele, dise, că raporturile naţionale ale Ungariei pretindŭ menţinerea actualelorŭ relaţiunĭ cu Austria. In deplină independenţă Ungurii nicĭodată n'arŭ puté esista, dise Kegl, şi chiar Kossuth a propusŭ odinióră o confederaţiune dunărénă.

In *Crişulŭ-mare* unŭ banchetŭ de 200 tacâmurĭ a arvunitŭ pe alegĕtorĭ, candidatului Karl Eötvös.

In cerculŭ *Breţcu* partida guvernamentală de acolo candidéză în contra lui Dumitru Lica pe adv. din Peşta Dr. Armin Neuman.

In *Neoplanta* işĭ desvoltă Ludovicŭ Mocsary programulŭ sĕu. In discursulŭ ce-lŭ ţinu, glorifică pe Tomics ca pe unŭ martirŭ alŭ libertăţii de presă ungurescĭ. Mocsary dise, că Tişza vrea sĕ şĭ cârpésca mantaua sa purtată cu suspicionarea naţionalităţilorŭ. Discursulŭ sĕu, dise Mocsary, va fi luatŭ ca revoluţionarŭ. Mocsary a fostŭ strălucit primitŭ în Neoplanta, i s'a făcutŭ conductŭ cu torţe. Partidulŭ tiszaistŭ s'a ciuruitŭ rĕu de totŭ. Chiar Ungurii, şi anume cei calvinĭ, au trecutŭ de partea Sêrbilorŭ şi vorŭ vota pentru Mocsary. Aceştia suntŭ adecă desgustaţĭ şi mâhniţĭ prin purtarea preotului lorŭ Alexandru Kulcsár, care a defraudatŭ banii bisericei şi a făcutŭ şi alte incorectităţĭ, aşa încâtŭ poporenii lui nu mai cercetau serviciulŭ D-deescŭ şi superiorii lui se vĕdură siliţĭ a-lŭ depărta din Neoplanta. Preotulŭ acesta a fostŭ celŭ mai puternicŭ razimŭ alŭ partidului liberalŭ în ceea-ce privesce corteşirea, aşa spune „Budp. Tgbltt."

In *Gyoma* s'a datŭ în onórea candidatului tiszaistŭ unŭ banchetŭ de 200 tacâmurĭ dreptŭ arvună pentru alegerĭ.

In *Alba Regală* candidatulŭ tiszaistŭ Szögyeny-Marich dise că e aderentŭ alŭ egalităţii de dreptŭ, alŭ egalităţii tuturorŭ classelorŭ şi confesiunilorŭ. Cu ce mofturĭ vrea „patriotulŭ" sĕ'şĭ câştige voturĭ! Dér cine i-a auditŭ guriţa vr'odată strigândŭ în dietă în contra nelegiuirilorŭ ungurescĭ?

In cerculŭ *Dunapataja* şi *Ordas* „patrioţii" s'au bătutŭ cu petri, când fostulŭ deputatŭ şĭ-a ţinutŭ discursulŭ-programŭ. S'au făcutŭ 14 arestărĭ.

Convocare.

Subscrisulŭ are onóre a învita pe toţĭ alegĕtorii români de partida naţională română din *cerculŭ electoralŭ Zĕlăhanŭ* la o conferinţă, care se va ţiné în Stérci la 12 Iunie 1887 2 óre d. a.

Obiectele conferinţei vorŭ fi:

1. Raportulŭ delegaţilorŭ despre conferinţa din Sibiiu.
2. Alegerea alorŭ 2—3 membrii în comitetulŭ esecutivŭ comitatensŭ.
3. Formarea subcomitetului cercualŭ Zĕlăhanŭ, şi
4. Eventualŭ alte propunerĭ referitóre la obiectŭ.

Zĕlahŭ, la 4 Iunie 1887.

Ioanŭ Nichita, advocatŭ.

Convocare.

Prin care subscrişii în urma decisiunei luate în 28 Aprilie convócă pe toţĭ *alegĕtorii românĭ din cercurile electorale ale comitatului Têrnavei-micĭ, Bălăuşierĭ şi Dicio-Sân-Mărtinŭ* la o conferinţă electorală pe diua de *Miercurĭ în 3 (15) Iuniu* a. c. a. m. la 10 óre în Dicio-Sân-Mărtinŭ.

Obiectele conferinţei vorŭ fi:

a) Raportulŭ ablegaţilorŭ trimişĭ la conferinţa generală electorală ţinută la 7, 8 şi 9 Maiu în Sibiiu.

b) Propunerĭ referitóre la esecutarea decisiunilorŭ conferinţei generale faţă cu venitóriele alegerĭ dietalĭ.

Dicio-Sân-Mărtinŭ în 2 Iuniu 1887.

Zehanŭ, preşedintele clubului. *Iacobŭ P. Macaveiu*, secr. clubului.

Lista de subscripţiune,

deschisă de „Gazeta Transilvaniei" pentru comunele române din Ardélŭ nenorocite prin incendiu şi inundare.

Au mai încursŭ:

Prin nobila stăruinţă a d-lui A. I. Eremia din Brăila, pe lista d-sale, dela D-nii:

A. I Eremia	50	francĭ,
D-şóra Veturia Eremia .	6	„
V. P. Sasu	30	„
Teodorŭ Calfoglu . . .	10	„
N. V. Perlea	20	„
Fără nume	5	„
C. D. Ciurcu	2	„
B. I. Ţărcă	2	„
N. I. Poppescu	5	„
St. Boanta	5	„
C. Molăndacŭ	5	„
Suma	140	francĭ.

Dela D-lŭ Nicolau de Sustai, Braşovŭ	5 fl.
Dela d-lŭ Florianŭ Cocianu, advocatŭ în Cehulŭ Sĕlagiului . . .	5 fl.
Dela d-lŭ Demetriu Suciu advoc. totŭ de acolo	3 fl.
Dela d. Dumitru Furduiu în Alba-Iulia	5 fl.
Dela d-lŭ Petra Petrescu, Braşovŭ	1 fl.
Dela d-lŭ Voicu Roşculeţŭ, Sĕcele	1 fl.
Suma	20 fl.

Adăugêndŭ la acésta suma din nr. 112 alŭ „Gaz. Trans.". 760 francĭ şi 181 fl. 43 cr.

(Va urma). Totalŭ 900 francĭ, 201 fl. 43 cr.

Le mulţumimŭ generoşilorŭ contribuitorĭ în numele nenorociţilorŭ, dorindŭ ca nobilulŭ lorŭ esemplu sĕ afle imitatorĭ pretutindenea.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

SEGHEDINŬ, 6 Iunie. — Situaţiunea nu s'a desvoltatŭ mai periculósă. Localităţile Földeak şi Lele suntŭ ameninţate. Oraşele Vasarhely şi Seghedinŭ suntŭ mai puţinŭ periclitate. Lucrările de scăpare continuă nencetatŭ di şi nópte, dér fără succesŭ visibilŭ. Două companii de geniă au sositŭ aci.

BERLINŬ, 6 Iunie. — Se vorbesce, că împĕratulŭ călĕtoresce în 18 Iunie la Ems, ér mai târdiu la Gastein.

CONSTANTINOPOLŬ, 6 Iunie. — Tractatulŭ privitorŭ la joncţiunea căilorŭ ferate sêrbo-turcescĭ s'a semnatŭ erĭ.

PESTA, 7 Iunie. — Poliţia a prinsŭ erĭ cincĭ membri ai esistentei bande de falsificatorĭ, care de multŭ se ocupa cu falsificarea de note.

MACĂU, 7 Iunie. — Opintirile suntŭ fără resultatŭ. Lele e încungiurată de apă, şi nu se crede că va scăpa de inundare. Valurile s'au revĕrsatŭ cu putere cătră stăvilarele inelare ale Macăului, care ca ultimele puncte de sprijinŭ ale oraşului se apĕră cu tóte puterile. Stăvilarele canalului Szaraz şi ale canalelorŭ laterale suntŭ rupte în unele locurĭ până la o sută de metri lungime. Situaţiunea deştéptă îngrijire.

BERLINŬ, 7 Iunie. — Impĕratulŭ şĭ-a atrasŭ o răcélă. Starea sa nu deştéptă îngrijire, dér împĕratulŭ trebue se stea în casă.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 6 Iuniu st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	103 10
Rentă de hârtiă 5%	88.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	151 20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98 26
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	116 25
Bonurĭ rurale ungare	104.70
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C4.50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 50
Bonurĭ rurale transilvane	104 60
Bonurĭ croato-slavone	104 50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.40
Imprumutulŭ cu premiu ung.	122 25
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	123 50
Renta de hârtiă austriacă	81 85
Renta de arg. austr.	83.—
Renta de aurŭ austr.	112,95
Losurile din 1860	137.25
Acţiunile băncei austro-ungare	886 —
Act. băncei de creditŭ ung.	291.—
Act. băncei de creditŭ austr.	288.20
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.98
Napoleon-d'orĭ	10.07
Mărcĭ 100 împ. germ.	62.37
Londra 10 Livres sterlinge	128.05

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 22 Maiu st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	91½	92—
Renta rom. amort. (5%)	94—	95—
» convert. (6%)	87—	87¼
Impr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	106—	106½
» „ „ (5%)	90½	91—
» » urban (7%)	103½	104—
» » » (6%)	96—	97—
» » » (5%)	87—	87½
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	14.25	14.75
Bancnote austriace contra aurŭ	2.01	2.02

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 7 Iuniu st. n. 1887.

		Cump.		Vend.
Bancnote româneścĭ	Cump.	8.69	Vend.	8.72
Argint românesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	10.00	»	10.06
Lire turcescĭ	»	11.35	»	11.40
Imperialĭ	»	10.35	»	10.40
Galbenĭ	»	5.93	»	5.95
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	113.—	»	114.¼
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Publicaţiune.

Se aduce la cunoscinţă publică, că Marţĭ în 26 Maiu st. v. (7 Iuniu st. nou) 1887 la 10 óre a. m. se va ţiné la cancelaria comitetului parochială dela biserica St. Nicolae din suburbiulŭ Scheiu în Braşovŭ licitaţiune minuendă pentru ridicarea schelelorŭ (alaşelorŭ) trebuincióse în scopulŭ reparărit turnurilorŭ bisericei menţionate.

Condiţiunile de licitaţiune sĕ potŭ ceti la epitropulŭ d. Sterie Stinghe în suburbiulŭ Scheiu.

Braşovŭ, 18 (30) Maiu 1887.

Epitropia parochială a bisericei române ort. res. dela St. Nicolae.

3—3

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi postaultimă.

Décă se ivescŭ iregularităţĭ la primirea ḑiarului onor. abonaţĭ suntŭ rugaţĭ a ne încunosciinţa imediatŭ prin carte postale, ca în câtŭ depinde dela noi, sĕ se delătureze *ADMINISTR. „GAZ. TRANS“*

TARIFA

anunţurilorŭ şi inserţiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6.
Pentru inserţiunĭ şi reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repeţirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repeţirĭ de 3— 4 orĭ	10%
„ „ „ 5— 8 „	15%
„ „ „ 9—11 „	20%
„ „ „ 12—15 „	30%
„ „ „ 16—20 „	40%
Dela 20 de repeţirĭ în susŭ	50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ şi reducerĭ şi peste cele însemnate mai susŭ.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Iuniu st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.30	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
(	—	9.12	—	—
Timişŭ	—	9.35	—	1.45
Braşovŭ (	—	10.12	—	—
(	7 20	—	4.01	2.32
Feldióra	7.57	—	4.47	—
Apatia	8.24	—	5 28	—
Agostonfalva	8 47	—	5 59	—
Homorodŭ	9 29	—	6.49	—
Haşfaleu	9 37	—	8.35	—
Sighişóra (	10 53	—	9.02	—
(	11.00	—	9.12	—
Elisabetopole	11.34	—	9 56	—
Mediaşŭ	12.03	—	10.37	—
Copsa mică	12.26	—	10.59 11.16	—
Micăsasa	12.42	—	11.37	—
Blaşiu	1.11	—	12.16	—
Crăciunelŭ	1 23	—	12,33	—
Teiuşŭ	2.06	—	1.51	—
Aiudŭ	2.27	—	2 18	—
Vinţulŭ de susŭ	2.49	—	2.48	—
Uióra	2 56	—	2 56	—
Cucerdea	3.12	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.46	—	4 51	—
Apahida	5.01	—	5.28	Trenu de persone
Cluşiu (	5.21	—	5 56	
(	—	6.01	—	6 37
Nedeşdu	—	6.19	—	6.58
Ghirbĕu	—	—	—	7.14
Aghirişŭ	—	—	—	7.29
Stana	—	—	—	7 56
Huiedinŭ	—	7.12	—	8 18
Ciucia	—	7.41	—	8 58
Bucia	—	—	—	9.15
Bratca	—	—	—	9.34
Rév	—	8.20	—	9 53
Mezŏ-Telegd	—	8.46	—	10 28
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	10 47
Várad-Velinţe	—	—	Trenŭ de persóne	10 57
Oradia-mare (	—	9.11		11.07
(	—	9.16	10.50	11.19
P. Ladány	—	10.37	1.33	1.16
Szolnok	—	12.20	4.24	3.29
Buda-pesta	—	2.15	10.05	6 33
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	—	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenu de pers.	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	7.40	6 18	—
Szolnok	11.05	4.05	10.42	9.38	—
P. Ladány	2 02	5.47	2.02	12 02	—
Oradea mare	4.12	7.11	4.78	2.01	—
Várad-Velencze	—	—	—	2 08	
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	2 19	—
Mezo-Telegd	—	7.33	—	2.41	—
Rév	—	8.04	—	3.24	—
Bratca	—	—	—	3.47	—
Bucia	—	—	—	4.07	—
Ciucia	—	8.58	—	4.33	—
Huiedin	—	9.28	—	5.15	—
Stana	—	—	—	5.33	—
Aghiriş	—	—	—	5.53	—
Ghirbĕu	—	—	—	6.05	—
Nedeşdu	—	—	—	6,20	—
Cluşiu (	—	10.31	—	6 38	—
(	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 33	—	—	—	9.16
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
(	1.11	—	—	—	10.—
Uiora	1.18	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1 05	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.46	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.25	—	—	—	11.55
Crăciunelŭ	2 50	—	—	—	12.34
Blaşŭ	3 03	—	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	—	1.34
Copşa mic.	4.01	—	—	—	2.13
Mediaşŭ	4 20	—	—	—	2.46
Elisabetopole	4.55	—	—	—	3.31
Sigişóra	5.42	—	—	—	4.32
Haşfaleu	6.01	—	—	—	5.02
Homorod	7.27	—	—	—	6.53
Agostonfalva	8.08	—	—	—	7.43
Apatia	8.36	—	—	—	8 23
Feldióra	9 06	—	—	—	9 02
Braşovŭ (	9.46	5.37	—	—	9.52
(	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	6.20	2.53	—	—
Predealu (	—	6.47	—	—	—
(	—	11.30	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.59	—	3.14
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	1.01	—	4.50
Orăştia	1 32	—	5.18
Simeria (Piski)	2 32	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborşin	5 30	—	8.46
Bĕrzova	6.27	—	9.33
Conopŭ	6.47	—	9.53
Radna-Lipova	7.28	—	10 27
Paulişŭ	7.43	—	10.42
Gyorok	7.59	—	10.58
Glogovaţŭ	8.28	—	11 25
Aradŭ	8.42	9.17	11.39
Szolnok (	—	2 32	4 52
(	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
(	4.10	5.45	—
Aradŭ	4 30	6.—	7.04
Glogovaţŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulişŭ	5 19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5 41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bĕrzova	6.28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9.58	—
Branicĭca	9 19	10.17	—
Deva	9 51	10.42	—
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12 18	12.29	—
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiuşŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9,11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Haţegŭ	12.46	—	4.16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Baniţa	3.05	—	6.40
Petroşenĭ	3.37	—	7.12

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşenĭ	10 07	—	6.10
Baniţa	10.48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Haţegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ